

BRAFA ART FAIR

13.11.2023

BRAFA in surrealistische modus

De 2024-editie van **BRAFA**, een van de meest prestigieuze kunstbeurzen in Europa, die plaatsvindt van 28 januari tot 4 februari in Paleis 3 en 4 van Brussels Expo, onthaalt, in surrealistische modus, 132 Belgische en internationale deelnemers, afkomstig uit 14 landen.

In 2024 vieren we immers de honderdste verjaardag van de geboorte van het **Surrealisme**, want in 1924 publiceerde André Breton het *Manifest van het Surrealisme*, en werd de grondlegger van een zowel artistieke als filosofische stroming, die tot diep in de 20e eeuw heeft doorgewerkt. Eveneens in 1924 stichtte dichter Paul Nougé een surrealistisch centrum in Brussel, met o.m. dichters Camille Goemans en Marcel Lecomte. Die dubbele verjaardag vormde de uitgelezen kans voor **BRAFA** om haar exposanten voor te stellen een surrealistische toets toe te voegen aan de haar zo kenmerkende mooie creatieve diversiteit.

De term 'surrealisme' is ontleend aan Guillaume Apollinaire, die hem voor het eerst had gebruikt in de ondertitel van zijn stuk *Les Mamelles de Tirésias*, dat hij veeleer als 'surrealistisch' bestempelde dan 'surnaturalistisch'. Het concept werd datzelfde jaar hernomen in de programmanota van het ballet *Parade* van Jean Cocteau (in een regie van Sergei Diaghilev, met muziek van Erik Satie, decors van Pablo Picasso en choreografie door Léonide Massine).

In het **Surrealisme**, zowel een poëtische als een artistieke stroming, die alle expressie- en creatiemethodes behelsde, werd de bevrijding van de geest van de bewuste rede en tegen de heersende waarden in het licht gesteld. Of, zoals André Breton het beschreef in zijn manifest, een 'dictaat van de gedachte, los van iedere controle van de rede, buiten alle esthetische of morele zorgen om (...)'.

De Franse surrealistische beweging wordt gekenmerkt door het interdisciplinaire karakter en de belangrijke samenwerking tussen haar leden. Die beweging berust aldus op de overtuiging dat er een soort van 'absolute werkelijkheid' bestaat, verbonden met de almacht van de droom of het onbaatzuchtige spel van de gedachte. Aanvankelijk hoofdzakelijk literair, creëert ze graag onverwachte combinaties zodat een nieuwe betekenis ontstaat, waarbij het onbewuste wordt bevrijd, bevorderd door het hanteren van het automatisch schrijven. Louis Aragon, Robert Desnos, Paul Eluard, René Magritte, Giorgio De Chirico, Philippe Soupault, Salvador Dalí, of nog, Jacques Prévert zijn enkele van de schrijvers, dichters, schilders en kunstenaars die deelnamen aan deze esthetische en sociale revolutie.

Daarentegen zou het Belgische surrealisme, rond E. L. T. Mesens, Paul Colinet, Louis Scutenaire, André Souris, of nog, Marcel Mariën, al gauw afstand nemen van het automatisch schrijven en het politieke engagement van de Parijse groep.

Die buitengewone en boeiende complexiteit uit zich in de talrijke werken waarmee de verschillende exposanten op **BRAFA** het **Surrealisme** in de spotlights zetten. Allereerst het uitzonderlijke en uiterst zeldzame exemplaar van het *Manifest van het Surrealisme* (1924) van André Breton, een van de negentien originele kopieën, te ontdekken bij **Librairie Lardanchet** (Parijs), op de stand van de **Belgische Beroepskamer van Antiquaren (BBA)**. Een eveneens erg vroeg werk, uit 1916, de *Surrealistische compositie* van Léopold Survage, tentoongesteld bij **Harold t'Kint de Roodenbeke** (Brussel).

Tevens vermeldenswaardig, een erg mooie tekening, getiteld *Legende van de eeuwen* (1950), van de grootste Belgische surrealist, René Magritte, bij **De Jonckheere** (Genève), alsook een belangrijk inkt op papier van dezelfde kunstenaar, getiteld *De intelligentie* (1946), aangeboden door **Van Herck-Eykelberg** (Antwerpen). Van de onvoorspelbare meester Salvador Dalí, een *Studie van een kind*, voor de tweede versie van de *Madonna van Port-Lligat* (1950), getoond door **Galerie Ary Jan** (Parijs), terwijl **Galerie de la Béraudière** (Brussel) een *Heraclitus* (1943) meebrengt, in inkt, van de hand van André Masson. De Brusselse galerie trakteert tevens op een mooie selectie van historische werken van Max Ernst, waaronder *Horizon* (1926) en *De Vogels* (1925). Van Giorgio De Chirico worden twee belangrijke en typische werken voor zijn metafysische stijl verwacht, op de stand van **Repetto Gallery** (Lugano): *Piazza d'Italia* (1948-1972) en *Piazza d'Italia con Arianna* (vroegere jaren vijftig). Tot slot, **Galerie des Modernes** (Parijs), die een interessant werk van Francis Picabia meebrengt, *Sevilla* (1927).

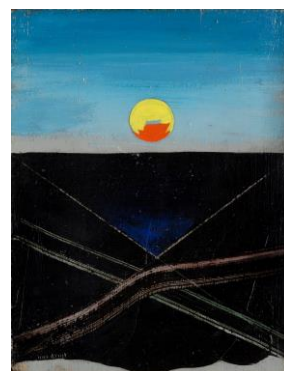
Als opvolgers van het historische surrealisme worden jonge generaties getalenteerde kunstenaars er vandaag nog door geïnspireerd, zo blijkt op de stand van galerist **Rodolphe Janssen** (Brussel), met werk van de Amerikaanse Emily Mae Smith en Belgen Tom Poelmans en Thomas Lerooy. Slechts een greep uit de talrijke werken op de Beurs die verband houden met de surrealistische beweging, en die de diversiteit en de uitzonderlijke kwaliteit van het voorgestelde aanbod weerspiegelen.

1

2

3

4

5

6

1. Harold t'Kint de Roodenbeke: Léopold Survage, *Surrealistische compositie*, 1916
2. De Jonckheere: René Magritte, *Legende van de eeuwen*, 1950
3. Galerie de la Béraudière: Max Ernst, *Horizon*, 1926
4. Repetto Gallery: Giorgio De Chirico, *Piazza d'Italia con Arianna*, begin jaren vijftig
5. Galerie des Modernes: Francis Picabia, *Sevilla*, 1927
6. Rodolphe Janssen: Emily Mae-Smith, *Studie heilige en zondaar*, 2022

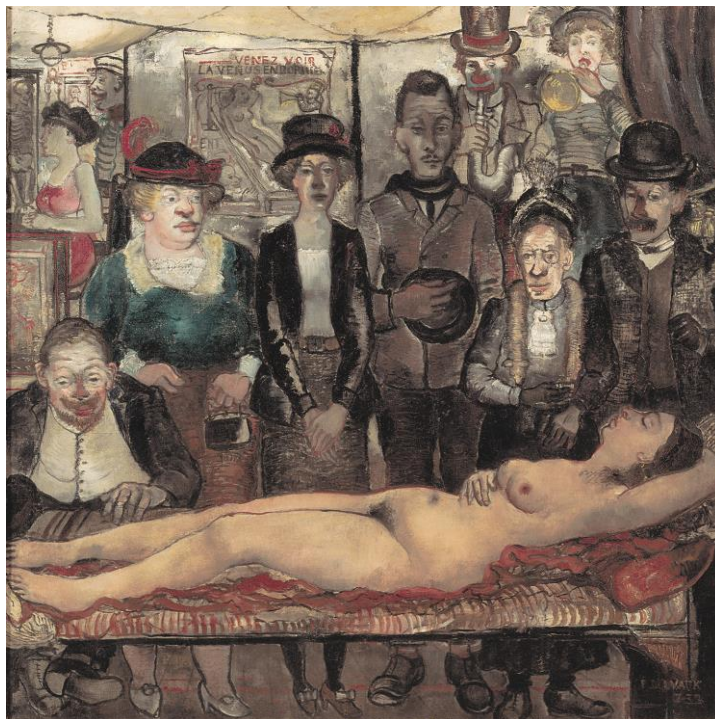
De Stichting Paul Delvaux, eregast

De **Beurs** verwelkomt de **Stichting Paul Delvaux** als **eregast**. Op deze editie wordt immers ook hulde gebracht aan schilder **Paul Delvaux** (1897-1994), dertig jaar geleden overleden en surrealist voor sommigen, late erfgenaam van het symbolisme voor anderen. De Stichting, opgericht in 1979, waakt over de belangen van de kunstenaar, volgens de wensen van de schilder zelf, die haar zijn Kunstverzameling, Archief en het beheer van zijn Auteursrechten naliet. Onder haar hoede werd in 1982 het Paul Delvaux Museum in Sint-Idesbald opgericht, alsook de vzw De Vrienden van het Paul Delvaux Museum, maar ook het Paul Delvaux Comity, samengesteld uit specialisten van zijn werk, die twee keer per jaar samenkomen om advies of authenticiteitscertificaten uit te brengen, evenals de Uitgeverij Stichting Paul Delvaux, die naslagwerken publiceert over de schilder, zijn leven en zijn werk.

BRAFA organiseert in een speciaal aan de Stichting gewijde ruimte een retrospectieve tentoonstelling, met een aantal werken uit het Paul Delvaux Museum van Sint-Idesbald, dat de belangrijkste Paul Delvaux-verzameling ter wereld huisvest. Van de jaren twintig tot eind jaren zestig geven deze werken, die niet te koop zullen zijn, een mooi beeld van het belang ervan voor de 20e-eeuwse kunst.

De bijzondere plaats van Paul Delvaux in het surrealisme

Kunstenaar Giorgio de Chirico had een grote invloed op **Paul Delvaux**. Vanaf eind jaren 1910 stond hij ook dicht bij René Magritte, die hij bewonderde en geregeld ontmoette tot aan diens overlijden. Maar Paul Delvaux was geen surrealistische kunstenaar in de zin van de leden van de Brusselse groep noch trouwens die van de Franse surrealist. Veeleer introvert en niet erg geïnteresseerd in politiek, was hij geen aanstoker en moest hij aldus het surrealistische engagement niet aangaan. Hij bezat evenwel een surrealistische signatuur, door een soort van dramatisering van een dromerige, ontoegankelijke wereld die veel ruimte bood aan het denkbeeldige verhaal; maar met een vorm van vrij brave erotiek in tegenstelling tot de provocerende dimensie van bij de surrealisten. Bij Delvaux is de tijdloze verbeelding, vaak gesitueerd in verstarde plekken, steden, stations en stadstheaters, vervuld van de antieke cultuur en de Griekse en Latijnse mythologie verwijzend naar het werk van De Chirico en het laat 19e-eeuwse symbolisme.

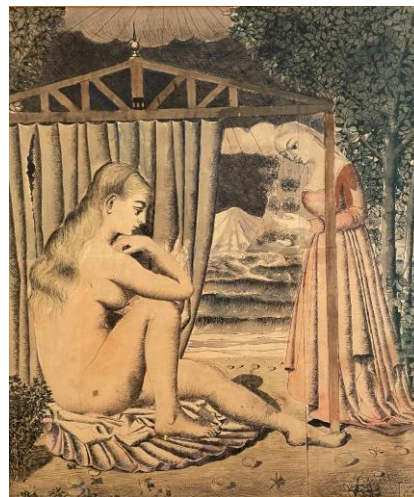

Paul Delvaux, *Ingeslapen Venus*, 1932-07 © Foundation Paul Delvaux, Belgium/SABAM

Tal van BRAFA-exposanten doken dan ook in de wereld van Delvaux en bieden schilderijen, aquarellen en prenten te koop aan, gaande van een *Naakt in het atelier* (jaren twintig) bij **Galerie Jean-François Cazeau** (Parijs), tot het schitterende *Het Einde van de reis* (1968), bij **Opera Gallery** (Genève), via *Vrouwen vóór de zee* (1928) en *De zomer* (1963) bij **Francis Maere Fine Arts** (Gent), *De Dodendans* (1934) bij galeriehouder **Harold t'Kint de Roodenbeke** (Brussel), *Twee vrouwen* (1950) op de stand van **Galerie Oscar De Vos** (Sint-Martens-Latem), *De Annunciatie* (1952) bij **Van Herck-Eyckelberg** (Antwerpen), *De rode tent* (1966), voorgesteld door **Galerie Taménaga** (Parijs) en *Alesia of de gevangenen* (1973), te zien bij **Guy Pieters Gallery** (Knokke), naast andere zeldzame parels.

1

2

1. Opera Gallery: Paul Delvaux, *Het Einde van de reis*, 1968 © Foundation Paul Delvaux, Belgium/SABAM, 2023
2. Van Herck-Eyckelberg: Paul Delvaux, *Annunciatie*, 1952 © Foundation Paul Delvaux, Belgium/SABAM, 2023

Algemene informatie:

Praktisch: <https://www.brafa.art/nl>

Persberichten en persdossier: <https://www.brafa.art/nl/press-releases>

Hoogtepunten: <https://www.brafa.art/nl/selected-works>

Vanessa Polo Friz: v.polofriz@brafa.be - +32(0) 473 25 01 79

HOOFDSPONSOR: DELEN PRIVATE BANK

✉ info@delen.be | www.delen.bank

Foire des Antiquaires de Belgique asbl / Antiekbeurs van België vzw

t. +32 (0)2 513 48 31

info@brafa.be – www.brafa.art

Volg BRAFA op:

DELEN

PRIVATE BANK